

Baronesa

červen, červenec, srpen 2012

*Co je to za podivnou tečku na té vrásčité světlé kouli? Tak pokud jde o tu kouli, je to Slunce, které fotograf Stefan Seip 8. června 2004 vyfotil přes tzv. chromosférický dalekohled. A ta černá tečka vpravo nahoře je planeta Venuše, která se po něm toho dne „procházela“. **Přechod Venuše přes Slunce je nesmírně vzácný úkaz a lidé ho nemusí spatřit po celou generaci!** My máme to neuvěřitelné štěstí, že právě v časných hodinách ve **středu 6. června po východu Slunce** uvidíme přibližně poslední dvě hodiny úkazu. A dalšího se již nedožijeme – nastane 10. prosince 2117. **Proto si nenechte úkaz ujít!***

čtvrtletník Hvězdárny barona Artura Krause

DDM DELTA Pardubice, ul. Gorkého 2658

Astronomické zajímavosti na léto 2012

Merkur	v červnu večer nízko nad západním obzorem, na konci srpna ráno
Venuše	pozorovatelná od července na ranní obloze
Mars	na večerní obloze, v srpnu již nízko na ranní obloze
Jupiter	od konce června začíná být viditelný na ranní obloze
Saturn	většinu noci, viditelnost se ovšem do srpna rapidně zkracuje

Pozn.: Časové údaje jsou platné pro středoevropský letní čas (SELČ).

Měsíc	Úplněk nastává	04. 6. ve 13:12	03. 7. ve 20:52	02. 8. v 05:28
	Poslední čtvrt' nastává	11. 6. ve 12:41	11. 7. ve 03:48	09. 8. ve 20:54
	Nov nastává	19. 6. v 17:02	19. 7. v 06:24	17. 8. v 17:54
	První čtvrt' nastává	27. 6. v 05:30	26. 7. v 10:56	24. 8. v 15:53
	Úplněk nastává			31. 8. v 15:58

Slunce Dny se prodlužují. Po letním slunovratu zkracují.

Dne **21. 6. 2012 v 1:09** Slunce vstupuje do znamení Raka – *letní slunovrat*.

Ve čtvrtek **1. 6. 2012** vychází ve 4:56, zapadá ve 21:01;

ve středu **31. 8. 2012** vychází v 6:14, zapadá v 19:41.

Nejzajímavější úkazy a události

6. června: Přechod Venuše přes Slunce

Ve středu časně ráno budeme svědky na 105 let posledního, tedy nesmírně vzácného přechodu Venuše přes Slunce. Slunce v Pardubicích vychází ve 4:49 SELČ. Už při východu bude na horním okraji patrný temný kotouček Venuše, která se postupně posune doprava nahoru. Úkaz končí v 6:55 SELČ, kdy Venušin kotouček opustí sluneční disk. **Nutné je dodržovat pravidla bezpečného pozorování Slunce přes správný filtr (svářečské sklo stupně 13 a vyšší, folie AstroSolar Baader...).** Venuše je patrná už při pohledu pouhým okem jako černá kruhová skvrnka, dalekohled odhalí i další struktury na Slunci jako například sluneční skvrny. **Úkaz je nesmírně vzácný a znovu se jej nedožijeme – nastane až v prosinci 2117.**

15. července: Zákryt Jupiteru Měsícem

Další mimořádný úkaz letošního roku se odehraje v časných ranních hodinách v neděli nad východem. Měsíc ve fázi úzkého srpku dva a půl dne před novem přejde před jasnou planetou Jupiter a z našeho území budeme moci pozorovat jak vstup planety za osvětlený měsíční srpek (okolo 3:36 SELČ) tak i jeho výstup za popelavým svitem zářící částí Měsíce (4:20 SELČ). V malém dalekohledu bude pozorovatelný zákryt i výstup jednotlivých měsíců. Očima jen pomalu mizící a opět se objevující Jupiter jako perla u měsíčního srpku. Mimo Měsíc a Jupiter bude poblíž i planeta Venuše a hvězdokupy Hyády a Plejády v souhvězdí Býka.

12. srpna: Maximum meteorického roje Perseid

V pozdních večerních hodinách nastává maximum každoročního meteorického roje Perseid, jehož mateřským tělesem je kometa Swift-Tuttle. Perseidy, vylétající zdánlivě z ohniska v souhvězdí Persea, mají letos velmi dobré podmínky. Maximum je v době, kdy je již Perseus poměrně vysoko nad obzorem a neruší Měsíc.

Hvězdárna barona Artura Krause pro veřejnost

Hvězdárna barona Artura Krause ve spolupráci s *Astronomickou společností Pardubice* pro Vás připravila přednášky na zajímavá témata probíhající po celý školní rok 2011/2012 mimo letní měsíce, ve kterých se činnost hvězdárny přesunuje na letní tábory a různá astronomická soustředění.

Mimo jiné obsahuje programový sortiment hvězdárny velmi zajímavé audiovizuální pořady, zajímavé experimenty a program pro objednané skupiny různých věkových kategorií. Veškeré informace naleznete na webu www.astropardubice.cz.

Na Hvězdárně barona Artura Krause se nachází automatizovaný zrcadlový dalekohled o průměru 0,45 m. Je to druhý největší dalekohled v České republice určený pro popularizaci astronomie a pozorování pro veřejnost. **Přijďte se podívat! Těšíme se na Vaši návštěvu.**

Připravované přednášky a akce pro veřejnost

- **Pátek 1. června** – Přednáška „*Úkaz století aneb poslední tranzit Venuše*“. Přednášející *Petr Horálek*, pracovník Astronomického ústavu AVČR a člen Astronomické společnosti Pardubice, nás zavede do historie i současnosti vzácného přechodu Venuše přes Slunce. Především nám však poradí, jak si jednoduše mimořádný jev zvětšit na fotografii, neboť znovu jej my ani naše děti neuvidí.
- **Víkend 2. – 3. června** – Akce „*S hvězdárnou na Aviatické pouti*“. Každoroční tradice pozorování Slunce na Aviatické pouti na pardubickém letišti si letos vychutnáme dvojnásob – hvězdárna oslavila 20 let a 100 let už je to od doby, kdy baron Artur Kraus, významně stojící za uskutečnění slavného letu Jana Kašpara, založil první lidovou hvězdárnu v Čechách. Dalekohledy se budeme dívat zejména na Slunce, ale ke konci dne také na Měsíc. Akce probíhá ve spolupráci Europe Direct Pardubice a na své si proto přijdou i ti nejmenší.
- **Celý červen v otevíracích dobách hvězdárny** – Akce „*Dvojitá tvář Slunce aneb Konec světa nebude*“. Pozorování Slunce přes filtry na pardubické hvězdárně nám umožní sledovat jeho fotosféru a obtížněji pozorovatelnou chromosféru s jazyky protuberance. Sluneční aktivita je sice před maximem, ale rozhodně nás nezahubí.

PARDUBICE

HVĚZDÁRNA JE V LÉTĚ OTEVŘENA:

ČERVEN

PÁTEK

18:00 – 20:00

ČERVENEC, SRPEN

ČINNOST HVĚZDÁRNY SE PŘESOUVÁ NA LETNÍ TÁBORY,
POZOROVÁNÍ NA HVĚZDÁRNĚ POUZE PO DOMLUVĚ

POZOROVÁNÍ POUZE ZA JASNÉHO POČASÍ, JINAK NÁHRADNÍ PROGRAM.

VSTUPNÉ:

DOSPĚLÍ **30 Kč**,

DĚTI (DO 15 LET) **15 Kč**

Objednávky pro organizované kolektivy i jednotlivce mimo uvedený čas
zasílejte vedoucímu pracovníkovi Hvězdárny barona Artura Krause,
panu *Petru Komárkovi*.

e-mail: info@astropardubice.cz, telefon: 603 165 366, 466 310 563

Další informace naleznete na:

www.astropardubice.cz